

राज्यातील दुय्यम कारागृहासाठी अभ्यागत
मंडळाची पुनर्रचना करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग

शासन निर्णय क्र.जेएलएम-१०१०/प्र.क्र. २००/पुनर्बांधणी क्र. १०३/तुरुंग-२
जागतिक व्यापार केंद्र, सेक्टर १, ३० वा मजला, कफ परेड, मंत्रालय, मुंबई-४००० ०५.
दिनांक - २१ जानेवारी, २०१३.

बाबत - १) शासन पत्र क्रमांक जेएलएम १०१०/प्र.क्र. २००/पीआरएस-२, दिनांक २४ फेब्रुवारी, २०११.

शासन निर्णय :-

राज्यातील दुय्यम कारागृहासंदर्भात कॉमन वेल्थ ह्युमन राईटस् इनिशिएटिव्ह या संघटनेने मा. मुख्य न्यायाधीश, उच्च न्यायालय, मुंबई यांना लिहिलेले पत्र जनहित याधिका क्र. १२/२०१० म्हणून समजण्यात आली. जनहित याधिका क्र. १२/२०१०, श्री. माजा दारुवाला, संचालक, कॉमनवेल्थ ह्युमन राईटस् इनिशिएटिव्ह विरुद्ध महाराष्ट्र शासन या प्रकरणी मा. उच्च न्यायालयात दिनांक १ जुलै, १५ जुलै, २९ जुलै, ३ ऑगस्ट, ३१ ऑगस्ट, २०१० रोजी सुनावणी झालेल्या आहेत. दुय्यम तुरुंग नियमावलीतील प्रकरण क्र. ७ मध्ये नियम ३६ (१) (अ) (ब) मध्ये दुय्यम कारागृहासाठी अभ्यागत मंडळ असावे अशी तरतूद आहे. मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक २५ जानेवारी, २०११ रोजी दिलेल्या आदेशात राज्य शासनाकडून अभ्यागत मंडळाची स्थापना होईपर्यंत प्रत्येक जिल्ह्यात जिल्हाधिकारी यांनी अभ्यागत मंडळ स्थापन करावे असे निदेश दिलेले आहेत. त्याचप्रमाणे त्यात सेवाभावी संस्थांचा समावेश करावा असाही उल्लेख केलेला आहे. त्यानुसार शासन पत्र क्र. जेएलएम १०१०/ प्र.क्र. २००/ पीआरएस-२, दिनांक २४ फेब्रुवारी, २०११ च्या पत्रानुसार सर्व जिल्हाधिकार्यांना (मुंबई, मुंबई उपनगरे, परभणी वगळून) कळविण्यात आलेले आहे.

२. दुय्यम तुरुंग नियमावलीत वेळोवेळी सुधारणा करण्यात आल्या आहेत. अभ्यागत मंडळाच्या रचनेमध्ये अतिशय विस्तृत व वरिष्ठ अशा अधिकार्यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. त्यामध्ये कालपरत्वे सदर नियमात दुरुस्ती / सुधारणा करण्याची आवश्यकता आहे. मा. उच्च न्यायालयाचे आदेश लक्षात घेता अभ्यागत मंडळाच्या रचनेत बदल करून दुय्यम कारागृहा ज्या ठिकाणी आहे त्या स्तरावरील / ठिकाणी कार्यरत असलेले अशासकीय अधिकारी यांचा पदसिद्ध अभ्यागत म्हणून त्यांचा समावेश असणे आवश्यक आहे. ही वस्तुस्थिती लक्षात घेता दुय्यम कारागृहासाठी पुढीलप्रमाणे अभ्यागत मंडळाची स्थापना करण्यात येत आहे:-

१) उपजिल्हाधिकारी / तहसिलदार	--	अध्यक्ष
२) अधीक्षक, जिल्हा कारागृह	--	सदस्य सचिव

- ३) संबंधित तालुका ठिकाणचे वैद्यकीय अधिकारी (ग्रामीण रुग्णालयातील) -- सदस्य
 ४) तालुका पोलीस स्टेशनचे पोलीस निरीक्षक -- सदस्य
 ५) उपअभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग -- सदस्य
 ६) न्यायालयाचे अधीक्षक -- सदस्य
 ७) सरकारी वकील / सहायक सरकारी वकील -- सदस्य
 ८) एक महिला सदस्या (सामाजिक कार्य करणारी) -- सदस्या
 (जिल्हाधिकारींनी नामनिर्देशित केलेली सदस्या)

दुय्यम कारागृहासाठी वरील सदस्यांचा समावेश असलेले अभ्यागत मंडळ स्थापन करावयाचे आदेश सर्व जिल्हाधिकारींनी आदेश काढावे. या सदस्यांनी दुय्यम कारागृहास महिन्यातून एकदा भेट देऊन भेटीचा अहवाल जिल्हाधिकारी यांना देण्यात यावा व त्याची एक प्रत प्रधान जिल्हा न्यायाधीश तसेच अपर पोलीस महासंचालक व कारागृह महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना द्यावी.

३. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संगणक संकेत स्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संकेतांक क्र. २०१३०११८११२१५२८१२९ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने.

(भै. भा. पारखी)
 शासनाचे उप सचिव

प्रत--

मा. राज्यपालांचे सचिव,
 मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
 मा. मंत्री (गृह) यांचे खाजगी सचिव,
 मा. राज्यमंत्री (गृह) यांचे खाजगी सचिव,
 मा. मुख्यसचिव,
 मा. प्रबंधक, मा. उच्च न्यायालय, मुंबई (स्वतंत्र पत्राने)
 अपर पोलीस महासंचालक व कारागृह महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 अपर मुख्य शासकीय दस्तावेज परीक्षक, गु.अ.वि., महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 सर्व विभागीय आयुक्त,
 सर्व जिल्हाधिकारी,
 सर्व तहसिलदार,
 विशेष पोलीस महानिरीक्षक, (कारागृह) दक्षिण विभाग, मुंबई.
 कारागृह उपमहानिरीक्षक (मुख्यालय), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 कारागृह उपमहानिरीक्षक, पश्चिम विभाग, पुणे/ मध्य विभाग, औरंगाबाद/पूर्व विभाग, नागपूर.
 अधीक्षक, सर्व मध्यवर्ती कारागृह
 अधीक्षक, सर्व जिल्हा कारागृह
 निवड नस्ती (तुरुंग-१, २, ३)